

DECLARACIÓ DELS DRETS HUMANS I DE LA SALUT MENTAL



PREÀMBUL

Considerant que el document fundacional de la Federació Mundial de la Salut Mental de 1948, titulat Salut Mental i Ciutadania Mundial, estableix que la salut mental constitueix una “promesa formal, reflexiva i responsable vers la humanitat considerada com un tot” “basada en el lliure consentiment” i en el respecte a les diferències individuals i culturals”;

Considerant que els éssers humans designats públicament o diagnosticats professionalment i tractats o ingressats com malalts a mentals; o afectats per una pertorbació emocional, comparteixen, segons els termes de la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides de 1948, “la dignitat

inherent" i els "drets iguals i inalienables dels membres de la família humana" i, segons els termes del document fundacional de l'FMSM, una "humanitat comuna" amb els altres éssers humans de tot el món;

Considerant que l'Organització Mundial de la Salut defineix la salut com un "estat de benestar físic, mental, social i moral complet i no sols com a l'absència de malaltia";

Considerant que el diagnòstic de malaltia mental establert per un expert en salut mental ha de ser conforme a criteris mèdics, psicològics, científics i ètics reconeguts i que la dificultat per adaptar-se a valors morals, socials, polítics o d'altres no ha de ser considerada en si mateixa com una malaltia mental; considerant igualment que, malgrat tot, encara avui, algunes persones són designades i diagnosticades de vegades com a malalts mentals i tancats com a tals;

Considerant que les malalties mentals greus no sols obstaculitzen la capacitat de la persona pel treball, l'amor i l'oci, sinó que també impedeixen a la seva família o a la seva comunitat viure normalment i imposen a la societat una càrrega permanent de suport;

Considerant que l'FMSM ha subscrit el principi de la participació de la persona usuària o consumidora en la planificació, gestió i funcionament dels serveis de salut mental.

Considerant que l'FMSM reconeix que l'aplicació d'aquests principis exigeix tenir en compte les circumstàncies culturals, econòmiques, històriques, socials, espirituals i d'altres de les societats específiques, i respectar en tots els casos els criteris bàsics dels drets humans, que sobrepassen els límits dels grups polítics i culturals.

El Consell d'Administració de la **FEDERACIÓ MUNDIAL DE LA SALUT MENTAL, proclama la present DECLARACIÓ DELS DRETS HUMANS I DE LA SALUT MENTAL.**

La norma comuna a tots els pobles i nacions de la família humana.

Article 1

La promoció de la salut mental incumbeix a les autoritats governamentals i no governamentals, tant com als organismes intergovernamentals, principalment en temps de crisi. D'acord amb la definició de salut de l'OMS i amb el reconeixement de la preocupació de la FMSM per al seu funcionament òptim, els programes de salut i de salut mental han de contribuir tant al desenvolupament de la responsabilitat individual i familiar en relació amb la salut personal i amb la de grups, com a la promoció d'una qualitat de vida el més elevada possible.

Article 2

La prevenció de la malaltia o del trastorn mental o emocional constitueix un component essencial de tot sistema de servei de salut mental. En aquest terreny, la formació ha de ser difosa tant entre els professionals com entre el públic en general. Els esforços de prevenció han d'incloure, igualment, una atenció que sobrepassa els límits del mateix sistema d'assistència en salut mental i ocupar-se de les circumstàncies ideals de desenvolupament, començant per la planificació familiar, l'atenció prenatal i perinatal, per continuar en el decurs de tot el cicle de vida, i proporcionar suficients cures generals de salut, possibilitats d'educació, d'ocupació laboral i de seguretat social. Ha de ser prioritària la investigació sobre la prevenció de les afeccions mentals, de les malalties i de la mala salut mental.

Article 3

La prevenció de la malaltia i del trastorn mental o emocional i el tractament d'aquells que el pateixen exigeix la cooperació entre sistemes de salut, d'investigació i de seguretat social intergovernamentals, governamentals i no governamentals, així com de les institucions d'ensenyament. Aquesta cooperació ha de comprendre la participació de la comunitat i la intervenció de les associacions d'atenció mental professionals i voluntàries, i també dels **grups** de consumidors i d'ajuda mútua. Ha d'incloure la investigació, l'ensenyament, la planificació i tots els aspectes necessaris vers els problemes que pogessin sortir, així com la prestació de serveis directes.

Article 4

Els drets fonamentals dels éssers humans designats o diagnosticats, tractats o definits com mentalment o emocionalment malalts o pertorbats, són idèntics als drets de la resta de ciutadans.

Comprenen el dret a un tractament no obligatori, digne, humà i qualificat, amb accés a la tecnologia mèdica, psicològica i social indicada; l'absència de discriminació en l'accés equitatiu a la teràpia o de la seva limitació injusta a causa de conviccions polítiques, socioeconòmiques, culturals, ètiques, racials, religioses, de sexe, edat i orientació sexual; el dret a la vida privada; el dret a la protecció dels abusos físics i psicosocials, el dret a la protecció contra l'abandó professional i no professional; el dret de cada persona a una informació adequada sobre el seu estat clínic. El dret al tractament mèdic inclou l'hospitalització, l'estatut de pacient ambulatori i el tractament psicosocial apropiat, amb la garantia d'una opinió mèdica, ètica i legal reconeguda i, en els pacients internats sense el seu consentiment, el dret a la representació imparcial, a la revisió i l'apel·lació.

Article 5

Tots el homes i dones malalts mentals tenen dret a ser tractats segons el mateixos criteris professionals ètics que els altres malalts. Això inclou un esforç orientat a la consecució per part del malalt del major grau possible d'autodeterminació i de responsabilitat personal. El tractament s'ha de realitzar dins d'un marc conegut i acceptat per la comunitat, de la manera menys molesta i menys restrictiva possible. En aquest sentit, es positiu que s'apliqui el millor en interès del pacient i no en interès de la família, la comunitat, els professionals o l'Estat. El tractament de les persones les possibilitats de gestió personal de les quals s'han vist malmeses per la malaltia, inclou una rehabilitació psicosocial adreçada al restabliment de les aptituds vitals i s'han de fer càrrec de les seves necessitats d'allotjament, treball, transport, ingressos econòmics, informació i seguiment després de la sortida de l'hospital.

Article 6

Totes les poblacions tenen grups vulnerables i particularment exposats a la malaltia o trastorn mental o emocional. Els membres d'aquests grups exigeixen una atenció preventiva, i també terapèutica, particular, a l'igual de la cura en la protecció de la seva salut i dels seus drets humans. S'inclouen les víctimes de les catàstrofes naturals, de les violències entre comunitats i la guerra, les víctimes d'abusos col·lectius, compresos aquells que procedeixen de l'Estat; també les persones vulnerables a causa de la seva mobilitat residencial (emigrants, refugiats), de la seva edat (nadons, nens, ancians), del seu estatut d'inferioritat (ètnica, racial, sexual, socioeconòmica), de la pèrdua dels seus drets civils (soldats, presos) i de la seva salut. Les crisis de la vida, com els dols, la ruptura de la família i l'atur, exposen igualment a les persones a aquests riscos.

Article 7

La col·laboració intersectorial és essencial per a protegir els drets humans i legals de les persones que estan o han estat mentalment o emocionalment malaltes o exposades als riscos de una mala salut mental. Totes les autoritats públiques han de reconèixer l'obligació de respondre als problemes socials més grans lligats a la salut mental, de la mateixa manera que a les conseqüències de les condicions catastròfiques per a la salut mental. La responsabilitat pública ha d'incloure la disponibilitat de serveis de salut mental especialitzats, en la mesura que es pugui dins del context d'una infraestructura d'atenció primària, haixí com una educació pública referida a la salut i a la malaltia mental i als mitjans dels quals es disposi per a contribuir la primera i fer front a la segona.

Article 8

Cap Estat, grup o persona pot deduir res de la present Declaració que impliqui cap dret a abraçar una Confessió o comprometre en qualsevol activitat que condueixi a la destrucció de cap dels drets o llibertats esmentats prèviament.

Editat per:



<http://www.els3turons.org>

Amb el suport de:



Generalitat de Catalunya
Departament de Governació
i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana

Ajuntament  de Barcelona

Districte d'Horta-Guinardó